

ЗВІТ

про реалізацію I (організаційно-підготовчого) етапу дослідження за темою інституту «Науково-методичний супровід створення безпечної школи у воєнний/повоєнний час у системі післядипломної педагогічної освіти» (вересень 2023 року – грудень 2023 року)

Відповідно до наказу Комунального закладу Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти від 30.10.2023 № 216-ОД «Про Затвердження Програми реалізації наукової теми КЗ СОППО» здійснювалась реалізація I (організаційно-підготовчого) етапу дослідження за темою інституту «Науково-методичний супровід створення безпечної школи у воєнний/повоєнний час у системі післядипломної педагогічної освіти» у вересні 2023 року – грудні 2023 року.

Сучасна система післядипломної освіти педагогічних кадрів має ґрунтуватися на концепції неперервної освіти, яка прийнята за стратегічну в цивілізованих країнах світу. Принцип «освіта упродовж всього життя» для урбанізованого суспільства набуває з кожним роком все більшого практичного звучання. Сучасна всебічно розвинена особистість, і насамперед учитель, змушена адекватно, на науково обґрунтованій основі, реагувати на всі виклики сьогодення. Крім того, інформаційний бум сучасності ставить післядипломну освіту на особливе місце в системі неперервної освіти. Це пов'язано з тим, що професійна діяльність освітян ґрунтується на уже сформованих світогляді, структурах мислення, стереотипах дій, набутих у соціальному та особистому житті, які негативно впливають на їх інноваційну діяльність. Тому основну роль у підвищенні кваліфікації потрібно відводити перебудові стереотипів діяльності та мислення педагогів, заміні негативних настанов і шаблонів, їх становленню як соціально-культурних особистостей, членів демократичної спільноти та професійних фахівців.

Україна сьогодні постала перед глобальними викликами, коли в результаті збройної агресії відбулося руйнування базової потреби людини – потреби в безпеці, порушення стабільної картини світу. У період війни, яку російська федерація розв'язала і веде проти України, виникає нагальна необхідність переосмислення зробленого і здійснення системних заходів, спрямованих на посилення національно-патріотичного виховання дітей та молоді – формування нового українця, що діє на основі національних та європейських цінностей.

Згідно з Законом України «Про правовий режим воєнного стану», воєнний стан визначається як «особливий правовий режим, що вводиться в Україні або в окремих її місцевостях у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності та передбачає надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню, військовим адміністраціям та органам місцевого самоврядування повноважень, необхідних для відвернення загрози, відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності, а також тимчасове, зумовлене загрозою, обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень».

Сьогодні Українська держава та її громадяни стають безпосередніми учасниками процесів, які мають надзвичайно велике значення для подальшого

визначення, першою чергою, своєї долі, долі своїх сусідів, подальшого світового порядку. У сучасних важких і болісних ситуаціях викликів та загроз, і водночас, великих перспектив розвитку, кардинальних змін у політиці, економіці, соціальній сфері пріоритетним завданням суспільного поступу, поряд із забезпеченням своєї суверенності й територіальної цілісності, пошуками шляхів для інтегрування в європейське та євроатлантичне співтовариство, є визначення нової стратегії виховання як багатокомпонентної та багатовекторної системи, яка великою мірою формує майбутній розвиток української держави.

Збройна агресія з боку РФ стала додатковим підтвердженням тези про те, що для своєчасного виявлення та адекватного реагування на сучасні виклики та загрози в Україні та світі існує потреба в управлінцях та науковцях, здатних розв'язувати складні завдання у сфері забезпечення та гарантування безпеки за різними напрямками діяльності. Такі фахівці мають бути здатними здійснювати прогнозування та моніторинг загроз в умовах невизначеності, розроблення адекватних ситуацій управлінських рішень в умовах обмежених ресурсів та організувати на своєму рівні відповідну протидію у сфері забезпечення безпеки в сучасних умовах масштабної пандемії та збройної агресії, а також попередження виникнення та ліквідації наслідків кризових ситуацій різного характеру.

Безпечно і здорове освітнє середовище є сукупністю умов у закладі освіти, що унеможлиблюють заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди, зокрема внаслідок недотримання вимог санітарних, протипожежних та/або будівельних норм і правил, законодавства щодо кібербезпеки, захисту персональних даних, безпеки харчових продуктів та/або надання неякісних послуг з харчування, шляхом фізичного та/або психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, приниження честі, гідності, ділової репутації (булінг (цькування, поширення неправдивих відомостей тощо).

В умовах воєнного стану заклади вищої та післядипломної освіти мають надавати фахову інформаційну та роз'яснювальну підтримку шляхом проведення навчань за програмами підвищення кваліфікації різноманітного тематичного спрямування, зокрема з питань особливостей правового режиму воєнного стану, державної політики підтримки внутрішньо переміщених осіб, психологічної допомоги у кризових ситуаціях, організації домедичної допомоги тощо.

Післядипломна освіта створює соціально-освітній простір, у якому може вдосконалюватись кожний професіонал, а інститути післядипломної освіти мають стати не тільки центрами систематичного проведення курсів підвищення кваліфікації, а й центрами забезпечення системного професійного розвитку педагогічних працівників. Організація активного освітнього процесу в очному або змішаному форматі є не лише можливою, а й необхідною умовою професійної підготовки фахівців, а також способом зміцнення ментального здоров'я здобувачів вищої освіти у період військових дій та повоєнного стану.

Питання безпеки учасників освітнього процесу закладу освіти, забезпечення рівних, належних і безпечних умов здобуття освіти є особливо актуальним для функціонування закладів освіти в умовах загроз, надзвичайних ситуацій та бойових дій. Актуальність проблеми полягає у необхідності підготовки педагогічних, науково-педагогічних та інших працівників закладів

освіти до роботи в умовах воєнного стану в Україні та після його завершення, а також у необхідності застосування сучасних підходів щодо створення безпечного освітнього середовища ЗО з метою запобігання, раннього виявлення, припинення та усунення можливих загроз чи негативних явищ у закладі освіти та реагування на надзвичайну ситуацію чи подію.

Організація безпечного освітнього середовища у закладі освіти, в якому будуть комфортно почуватися всі учасники освітнього процесу, є першочерговим завданням для керівника закладу освіти та всіх учасників освітнього процесу.

Науково-дослідну тему розроблено та обґрунтовано з урахуванням: законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про професійну (професійно-технічну) освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про вищу освіту», «Про професійний розвиток працівників», «Про позашкільну освіту», пунктів 1-3 частини першої статті 2, пунктів 4, 5, 14 частини першої статті 23 Закону України «Про Національну поліцію», пункту 3 Плану заходів щодо реалізації Декларації про безпеку шкіл, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 04 серпня 2021 року № 898-р, наказу Міністерства освіти і науки України від 22 травня 2018 року № 509 «Про затвердження Положення про психологічну службу у системі освіти», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 31 липня 2018 р. за № 885/32337, наказу Міністерства внутрішніх справ України та Міністерства освіти і науки України від 18.08.2023 №685/1013 «Про затвердження Порядку раннього попередження та евакуації учасників освітнього процесу в разі нападу або ризику нападу на заклад освіти», наказів Міністерства економіки України від 23 березня 2021 р. № 610 «Про затвердження професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти», від 28 вересня 2021 р. № 620-21 «Про затвердження професійного стандарту «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти», інструктивно-методичних листів Міністерства освіти і науки України про організацію освітнього процесу в закладах освіти в умовах воєнного стану та інших нормативно-правових актів, що врегульовують суспільні відносини у сфері освіти, Концепція безпеки закладів освіти, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 7 квітня 2023 р. № 301-р., лист МОНУ від 20 червня 2023 Р. № 1/8820-23 «Про організацію безпечного освітнього простору в закладах дошкільної освіти та обладнання укриттів», Лист МОНУ від 22.06.2023 р. №172 «Безпечне освітнє середовище: надання індивідуальної підтримки учням з особливими освітніми потребами під час підготовки до реагування на надзвичайні ситуації», постанова Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2023 р. № 867 Про реалізацію експериментального проєкту «Спеціаліст із безпеки в освітньому середовищі», ЛИСТ ДСНС та МОНУ від 14.06.2022 р. № 03-1870/162-2 «Про організацію укриття працівників та дітей у закладах освіти», Лист МОНУ від 18.04.2023 р. №1/5449-23 Щодо проведення в закладах освіти правопросвітницьких заходів до Міжнародного дня протидії булінгу (День боротьби з цькуванням) тощо.

Безперечно, що в умовах українського сьогодення одним з пріоритетів роботи закладів освіти є створення безпечних умов для учасників освітнього процесу. Безпечне освітнє середовище є важливою складовою діяльності будь-якого закладу освіти. Під час війни його роль зростає, адже саме в школі вчителі впливають на формування в учнів відповідальної моделі поведінки в

надзвичайних ситуаціях. У військових умовах, коли загроза є реальною, керівники закладів освіти впроваджують ефективні заходи щодо створення безпечного освітнього середовища. Відповідно діяльність керівника закладу освіти відбувається у режимі відповідальності, наполегливості для створення осередку безпеки, єдності, відкритості та підтримки для педагогічного колективу, технічних працівників, учнів, батьків та громади.

Отже, складовими безпечного освітнього середовища є фізична безпека, забезпечення базових потреб, психологічна підтримка, планування реагування на надзвичайні ситуації, безпека інформаційних технологій, створення спільноти та партнерство.

Науково-дослідні теми роботи кафедр інституту сформульовані з урахуванням сучасної безпекової ситуації в Україні, яка пов'язана з наслідками збройної агресії РФ в Україні, змін в українському законодавстві, та обумовлена потребами педагогічних, науково-педагогічних та інших працівників закладів освіти, які працюють в умовах воєнного стану, щодо збереження життя та здоров'я дітей, організації освітнього процесу відповідно до безпекової ситуації в регіоні.

Кафедра педагогіки, спеціальної освіти та менеджменту інституту працює над темою: «Сучасні інноваційні технології створення безпечного освітнього середовища закладу освіти у системі післядипломної педагогічної освіти»;

кафедра теорії і методики змісту освіти працює над темою: «Упровадження навчально-методичного забезпечення державного стандарту дошкільної, початкової, загальної середньої освіти в безпечному освітньому середовищі Нової української школи»;

кафедра психології працює над темою: «Психологічна підтримка і допомога особистості у воєнний та повоєнний періоди»;

кафедра освітніх та інформаційних технологій працює над темою: «Цифрова компетентність учасників освітнього процесу та безпека цифрового освітнього середовища»;

кафедра соціально-гуманітарної освіти працює над темою: «Розвиток соціально-громадянських компетентностей педагогів у воєнний/повоєнний час у системі післядипломної педагогічної освіти».

Науково-педагогічні працівники кафедр протягом звітнього періоду в умовах воєнного стану здійснювали постійне навчання, консультування педагогів з питань створення безпечного середовища, ознайомили педагогів області з техніками психолого-педагогічної допомоги учасникам освітнього процесу, здійснювали, науковий, науково-методичний супровід забезпечення якості освіти у закладах освіти тощо.

Аналіз сучасної вітчизняної та зарубіжної літератури з питань успішного функціонування безпечної школи у воєнний/повоєнний час у системі післядипломної педагогічної освіти, дав можливість виділити кілька ключових джерел, їх основні ідеї, виявити кілька ключових тенденцій, зокрема:

1. Комплексний підхід до безпеки: більшість джерел наголошують на необхідності розглядати безпеку школи не лише з точки зору фізичної захищеності, але й психологічного благополуччя, інформаційної безпеки та соціальної інтеграції.

2. Адаптивність та гнучкість: література підкреслює важливість розвитку здатності освітніх систем швидко адаптуватися до змін та непередбачуваних ситуацій.

3. Фокус на резиліентності: значна увага приділяється розвитку психологічної стійкості як учнів, так і вчителів.

4. Інтеграція технологій: багато джерел обговорюють роль цифрових технологій у забезпеченні безперервності освіти та підвищенні безпеки.

5. Важливість професійного розвитку: післядипломна освіта розглядається як ключовий інструмент для підготовки педагогів до роботи в кризових умовах.

6. Міжнародна співпраця: зарубіжні джерела часто наголошують на важливості обміну досвідом та ресурсами між країнами, які стикаються з подібними викликами.

7. Роль громади: Багато джерел відзначають важливість залучення місцевої громади до створення безпечного освітнього середовища.

Цей аналіз демонструє, що сучасна література з питань функціонування безпечної школи у воєнний/повоєнний час пропонує комплексний, міждисциплінарний підхід, який вимагає значних змін у системі післядипломної педагогічної освіти. Ключовим завданням є підготовка вчителів, які здатні не лише забезпечити якісну освіту, але й створити безпечне, підтримуюче середовище для учнів в умовах кризи.

Протягом звітнього періоду (організаційно-підготовчий етап) було:

– здійснено наукове обґрунтування науково-дослідної теми, визначено перспективи та основні напрями реалізації проблеми створення безпечного освітнього середовища закладу освіти у системі післядипломної педагогічної освіти. Налагоджено співпрацю та фахову взаємодію з 20 науковими та освітніми установами (ЗЗСО, ЗПТО) області з метою узагальнення та систематизації наукових результатів щодо впровадження сучасних інноваційних технологій створення безпечного освітнього середовища закладу освіти й українськими та закордонними освітніми закладами: «Університет дружби народів імені академіка А. Куатбекова», Свідницький відділ Соціальної академії наук (Польща, Нижньосилезьке воєводство), Телавський державний університет імені Якоба Гогешвілі (Грузія), Український інститут вивчення Голокосту «Ткума» (Україна), Всеукраїнська організація викладачів історії та суспільних дисциплін (Україна), Всеукраїнська асоціація «Нова Доба» (Україна), Київський університет імені Бориса Грінченка (Україна), Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя (Україна), Криворізький державний педагогічний університет (Україна).

– розроблено та впроваджено курси за вибором:

Хмарні технології для організації безпечного цифрового освітнього середовища (Антонченко М. О.); Краєзнавство як змістовий компонент при реалізації концепції національно-патріотичного виховання (Драновська С. В., П'ятаченко Ю. В.); Організація освітнього процесу на уроках української мови та літератури в умовах реалізації Держстандарту базової середньої освіти (Логвиненко Ю. В.); Методи та технології підтримки психічного здоров'я та соціального благополуччя учасників освітнього процесу (викладачі кафедри психології); Профілактика та подолання стресу в учасників освітнього процесу: методи самопомоги та психологічної підтримки (Вознюк А.В.); Психологічна підтримка та допомога учасникам освітнього процесу у воєнний та повоєнний

періоди (Вознюк А.В.); Психологічне відновлення учасників освітнього процесу: цілі, завдання, інструменти (викладачі кафедри психології); Саногенне (оздоровче) мислення як умова психологічної стійкості педагога (Борцова М.В.); Дитячі страхи: причини виникнення, профілактика, психологічна корекція (Василега О.Ю.); Ментальне здоров'я учасників освітнього процесу: шляхи підтримки (Борцова М.В.); Розвиток психологічної стійкості учасників освітнього процесу у воєнний та повоєнний період (Вознюк А.В.); Особливості кризового консультування у воєнний та повоєнний періоди в діяльності практичного психолога (Вознюк А.В., викладачі кафедри психології); Сучасні методи надання психологічної допомоги у разі самоушкоджувальної та суїцидальної поведінки неповнолітніх (Троїцька М.Є., викладачі кафедри психології); Сучасні підходи в роботі практичного психолога: техніки просвітницько-профілактичної роботи, лайфхаки психологічного консультування (Вознюк А.В., викладачі кафедри психології); Зміст, структура, специфіка корекційно-розвиткової роботи в діяльності практичного психолога (Вознюк А.В., викладачі кафедри психології); Методи та технології роботи практичного психолога з підтримки психічного здоров'я та соціального благополуччя учасників освітнього процесу (Вознюк А.В., викладачі кафедри психології).

- організовано та проведено 25 інтерактивних занять;
- підвищено кваліфікацію працівників інституту за Програмою тренінгу для тренерів щодо організації безпечного освітнього простору в Інституті модернізації змісту освіти, м. Київ (Єфремова Г.Л., жовтень 2023 р.), Академічна доброчесність: онлайн-курс для викладачів на Платформі масових відкритих онлайн-курсів Prometheus (Єфремова Г. Л., Луценко С. М., Пінчук Д. М., Сидоренко Н. В., Івашина Л. П.), Вища школа безпеки та економіки у Болгарії (Сапич В. І.); навчання на онлайн-курсах підвищення кваліфікації за програмою тренінгу для тренерів Інституту модернізації змісту освіти «Безпечний освітній простір» (23-27.11.2023) (Успенська В. М.); тренінг для тренерів щодо організації безпечного освітнього простору, м. Київ, ІМЗО (23.10- 27.10.2023) (Успенська В. М.); тренінг «Стрес-менеджмент для освітян» (грудень 2023 р.); тренінг «Протидія та попередження булінгу (цькування) в закладах освіти» (грудень 2023 р.).

- розроблено й оновлено освітні програми та навчально-тематичні плани підвищення кваліфікації педагогів області:

ОП та НТП курсу за вибором «Арт-практики та естетотерапія засобами мистецтва» (Сєрих Л.В); НТП курсів за вибором «Благополуччя дітей та педагогів: дієві інструменти та практики підтримки» (Лавська А. М., Декунова З. В.); ОП та НТП курсів підвищення кваліфікації тренерів-педагогів вчителів/викладачів навчального предмета «Захист України» (за кошти державної субвенції) (Коростіль Л. А., Деменков Д. В.); НТП «Здоров'я і безпека в освіті: освітнє середовище; здоров'язбережувальна компетентність; школи здоров'я» (форма навчання: заочна) (Успенська В. М.).

- розроблено дидактичне забезпечення освітнього процесу:
- майстер-клас «Гнучкість та адаптація особистості в кризових умовах – як показник стресостійкості» (Кулик Н. А.);
- майстер-класи (курси за вибором) «Організація харчування в закладах середньої освіти» (Шкурдода Л. О); «Санітарний регламент для закладів

загальної середньої освіти» (Шкурдода Л. О.); «Емоції та почуття здобувачів освіти (Байдак Ю. В.); тренінгове заняття за темою «Організація педагогом безпечного і здорового освітнього середовища» на курсах за вибором «Здоров'язбережувальна компетентність особистості» (22-24.11.2023) (Успенська В. М.).

– здійснено координацію діяльності закладів освіти й підготовку педагогів з упровадження навчального курсу «Захисти себе від ВІЛ» разом із ГО «Дитячий фонд «Здоров'я нації через освіту» (Успенська В.М.);

– забезпечено науковий, методичний та організаційний супровід здоров'язпрямованої діяльності, створення безпечного здорового освітнього середовища в системі дошкільної загальної середньої, професійної (професійно-технічної), післядипломної педагогічної освіти (Успенська В. М.).

– оновлено навчально-тематичні плани підвищення кваліфікації слухачів з урахуванням проблеми створення безпечного освітнього середовища закладу освіти в умовах НУШ: «Технології формування ненасильницької моделі поведінки: превенція агресії, аутоагресії, булінгу, мобінгу, жорстокості, поведінкових девіацій в освітньому середовищі», «Технології формування соціальної і здоров'язбережувальної компетентності учнів молодшого шкільного віку», «Технології формування безпечного освітнього середовища та навичок подолання стресу в умовах сучасного освітнього закладу», «Безпечне освітнє середовище закладу загальної середньої освіти: управлінський аспект», «Корекційно-компенсаторні основи освітнього процесу в роботі з дітьми з порушеннями слуху, мовлення, ЗПР, поведінковими розладами в інклюзивному освітньому середовищі», «Методи взаємодії з дітьми з особливими освітніми потребами різних рівнів підтримки», «Інтелектуальні труднощі дітей з особливими освітніми потребами та стратегії допомоги», «Рівні підтримки дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивно-освітньому просторі», «Корекційно-розвивальні технології навчання дітей з комплексними порушеннями розвитку», «Прийняття ефективних рішень на основі конструктивної співпраці учасників освітнього процесу та взаємодії закладу освіти з місцевою громадою», «Soft skills сучасного педагога для створення навчальних ресурсів та налагодження стосунків із суб'єктами навчального процесу», «Створення інклюзивного освітнього середовища засобами соціальної комунікації»;

– організовано проведення власних досліджень членами творчої групи щодо розробки та реалізації науково-дослідної теми кафедр, апробовано наукові результати щодо особливостей створення безпечного освітнього середовища закладу освіти у системі післядипломної педагогічної освіти:

а) розроблено методичні матеріали для педагогів різних спеціальностей «Технології формування безпечного освітнього середовища в умовах Нової української школи», «Сучасні технології формування навичок здорового способу життя серед дітей молодшого шкільного віку», «Технології розвитку навичок «4К»: критичне мислення, креативність, комунікація, командна робота та співпраця в умовах Нової української школи», проведено відкриті заняття: «Технології профілактики дитячої агресії (аутоагресії), жорстокості (булінгу) в освітньому середовищі закладу освіти»;

б) оновлено напрями публікації наукових статей: «Сучасні інноваційні технології створення безпечного освітнього середовища закладу освіти у системі

післядипломної педагогічної освіти», «Особливості взаємодії педагогічних технологій та соціокультурних аспектів в створенні безпечного освітнього середовища», «Евристично-синергетичний підхід до створення безпечного освітнього середовища у системі післядипломної педагогічної освіти», «Сучасні інноваційні підходи до створення безпечного освітнього середовища закладу загальної середньої освіти: управлінський аспект», «Особливості здійснення ефективної міжособистісної комунікації та співпраці у закладах освіти як складова створення безпечного освітнього середовища», «Підготовка педагогів до створення безпечного освітнього середовища у системі післядипломної освіти», «Науково-методичний супровід упровадження інтегрованого навчання у практику роботи освітнього закладу у воєнний та повоєнний час», «Особливості управлінням закладом ЗСО у воєнний/повоєнний час»;

– опубліковано наукові статті/тези:

1. Vasylevska O., Dvornichenko L., Yermakova N. Professional orientation in society of risk: interaction between government, science and personality. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2023. №3 (127). С. 172-182. Журнал індексується в Crossref, Index Copernicus Master List, Google Scholar та CEJSH.
2. Антонченко М.О. Інфомедійна грамотність під час війни. Scientific Collection «InterConf», (182): with the Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Conference «Science: Development and Factors its Influence» (December 16-18, 2023; Amsterdam, Netherlands) / comp. by LLC SPC «InterConf». Amsterdam: Ark Reprints, 2023. P.53-57.
3. Борцова Особливості організації навчання учнів з порушеннями зорової функції в інклюзивному закладі. Соціально-психологічні аспекти розвитку особистісно-професійної компетентності педагога в умовах інноваційних змін: матеріали V Всеукраїнського науково-практичного форуму «Соціально-психологічні аспекти розвитку особистісно-професійної компетентності педагога в умовах інноваційних змін» (13–19 листопада 2023 року, м. Суми) / за заг. ред. А. В. Вознюк, О. Ю. Василеги. Суми: НВВ КЗ СОІППО. 2023. С. 14-17.
4. Василевська О. І. Підтримка психологічної стійкості в контексті збереження психічного здоров'я особистості в умовах сьогодення. Соціально-психологічні аспекти розвитку особистісно-професійної компетентності педагога в умовах інноваційних змін: матеріали V Всеукраїнського науково-практичного форуму «Соціально-психологічні аспекти розвитку особистісно-професійної компетентності педагога в умовах інноваційних змін» (13–19 листопада 2023 року, м. Суми) / за заг. ред. А. В. Вознюк, О. Ю. Василеги. Суми: НВВ КЗ СОІППО. 2023. С. 20-24.
5. Вознюк А. В. Майндфулнес-технологія формування навичок стресостійкості у педагогічних працівників в умовах війни. Соціально-психологічні аспекти розвитку особистісно-професійної компетентності педагога в умовах інноваційних змін: матеріали V Всеукраїнського науково-практичного форуму «Соціально-психологічні аспекти розвитку особистісно-професійної компетентності педагога в умовах інноваційних змін» (13–19 листопада 2023 року, м. Суми) / за заг. ред. А. В. Вознюк, О. Ю. Василеги. Суми: НВВ
6. Вознюк А. В., Коломоець Г. А. Ефективні форми налагодження партнерських взаємин вчителя з батьків. Соціально-психологічні аспекти розвитку

особистісно-професійної компетентності педагога в умовах інноваційних змін: матеріали V Всеукраїнського науково-практичного форуму «Соціально-психологічні аспекти розвитку особистісно-професійної компетентності педагога в умовах інноваційних змін» (13–19 листопада 2023 року, м. Суми) / за заг. ред. А. В. Вознюк, О. Ю. Василеги. Суми: НВВ КЗ СОІППО. 2023. С. 42-49.

7. Вознюк А. В., Коломоець Г. А., Малечко Т. А. Методи і прийоми психологічної самодопомоги в умовах війни. Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки та спорту Збройних Сил України, правоохоронних органів, рятувальних та інших спеціальних служб на шляху євроатлантичної інтеграції України: тези VII Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 24 листопада 2023 р.). Національний університет оборони України. Київ: НУОУ, 2023. С. 396–399.

8. Гальцова С. В. Комунікативна компетентність як важлива складова професійного розвитку педагога. Соціально-психологічні аспекти розвитку особистісно-професійної компетентності педагога в умовах інноваційних змін: матеріали V Всеукраїнського науково-практичного форуму «Соціально-психологічні аспекти розвитку особистісно-професійної компетентності педагога в умовах інноваційних змін» (13–19 листопада 2023 року, м. Суми) / за заг. ред. А. В. Вознюк, О. Ю. Василеги. Суми: НВВ КЗ СОІППО. 2023. С. 57-60.

9. Гальцова С.В. Формування стресостійкості сучасного педагога засобами усвідомленості. Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту різних груп населення : матеріали XXIII Міжнародної наук.-практ. конф. молодих учених (23-24 листопада, 2023 р.) : / відповід. ред. Я.М.Копитіна, наук. ред. О.А.Томенко. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2023. С. 239-244.

10. Декунова З. В., Лавська А. М. Організація взаємодії учнів та вчителів на уроці як складова професійної компетентності вчителя початкових класів Особистісно-професійна компетентність педагога: теорія і практика : збірник наукових статей / за заг. ред. Л. В. Серих. Суми: НІКО, 2023. С. 29-32.

11. Деменков Д. В. Сучасні методи та засоби організації та проведення уроків фізичної культури відповідно до вимог НУШ. Особистісно-професійна компетентність педагога: теорія і практика: збірник наук. статей / за заг. ред. Л.В. Серих. Суми : НІКО, 2023. С. 54-59.

12. Деменков Д. В. Шляхи оптимізації змішаного навчання з фізичної культури в сучасних умовах. Фізична культура, спорт та здоров'я нації : збірник наукових праць. Вип. 14 (33). Вінниця : ТОВ «Твори», 2023. С. 98-90.

13. Єфремова Г. Л. Особливості створення безпечного освітнього середовища в умовах закладу освіти: виклики та перспективи. Безпека і здоров'я учасників освітнього процесу в умовах сьогодення: збірник наукових статей VI Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції, м. Суми, 16 листопада 2023 р. / за заг. ред. В. М. Успенської. Суми : ФОП Цьома С.П., 2023. С. 32-40.

14. Єфремова Г. Л. Сучасні тенденції створення безпечного освітнього середовища в умовах закладу освіти. Національна безпека України в освітній сфері: виклики, цінності, досвід: збірник наукових статей / За заг. ред. С.В. Драновської. Суми, 2023. С. 51-56.

15. Івашина Л. П. Особливості безпечного освітнього середовища в освіті Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Публічне управління у сфері цивільного захисту: освіта, наука, практика» 16.12.2023. Харків НУЦЗУ.
16. КЗ СОППО. 2023. С. 34-42.
17. Ключко О. М. Освітнє середовище закладу вищої освіти як засіб впливу на соціокультурний розвиток особистості студента. Збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції «Національна безпека України в освітній сфері: виклики, цінності, досвід». Суми : НВВ КЗ СОППО, 2023.
18. Кожем'якіна І. В. Організація освітнього процесу у закладах післядипломної педагогічної освіти в умовах воєнного стану. Безпека і здоров'я учасників освітнього процесу в умовах сьогодення : збірник наукових статей VI Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції, м. Суми, 16 листопада 2023 р. / за заг. ред. В. М. Успенської. Суми : ФОП Цьома С.П., 2023. 394 с. С. 261-267.
19. Кулик Н. А. Роль значимих осіб у процесі формування внутрішнього алгоритму подолання кризової ситуації. Соціально-психологічні аспекти розвитку особистісно-професійної компетентності педагога в умовах інноваційних змін: матеріали V Всеукраїнського науково-практичного форуму «Соціально-психологічні аспекти розвитку особистісно-професійної компетентності педагога в умовах інноваційних змін» (13–19 листопада 2023 року, м. Суми) / за заг. ред. А. В. Вознюк, О. Ю. Василеги. Суми: НВВ КЗ СОППО. 2023. С. 130-134.
20. Литвиненко Я. О., Біда О. А., Чичук А. П., Кучай Т. П., Подолян І. П. Інформаційне насильство в освітньому середовищі закладів вищої освіти. Наука і техніка сьогодні. Серія «Педагогіка». 2024. № 5(33) 2024. С. 709-717.
21. Павленко І.М. Цифрова грамотність: як нові технології змінюють наше життя. Соціально-психологічні аспекти розвитку особистісно-професійної компетентності педагога в умовах інноваційних змін: матеріали V Всеукраїнського науково-практичного форуму / за заг. ред. А. В. Вознюк, О. Ю. Василеги. Суми: НВВ КЗ СОППО. 2023. С. 155-159
22. Павленко І.О., Гальцова С.В., Шумаков О.В. Методологічні основи рефлексії та її потенційні можливості в управлінні навчальною діяльністю студентів інституту фізичної культури. Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка. Серія: Педагогічні науки. Вип. 20(176) / Нац. ун-т «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка; гол. Ред. М.О. Носко. Чернігів: НУЧК, 2023. С. 48-56.
23. Панченко С., Лайко І. Психологічна резильєнтність особистості в умовах війни. Безпека і здоров'я учасників освітнього процесу в умовах сьогодення : збірник наукових статей VI Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції, м. Суми, 16 листопада 2023 р. / за заг. ред. В. М. Успенської. Суми : ФОП Цьома С.П., 2023. С. 190-198.
24. Перлик В. В. Професійні компетентності сучасного керівника закладу загальної середньої освіти в контексті Професійного стандарту. Безпека і здоров'я учасників освітнього процесу в умовах сьогодення : збірник наукових статей VI Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції, м. Суми, 16 листопада 2023 р. / за заг. ред. В. М. Успенської. Суми : ФОП Цьома С.П., 2023. 394 с. С. 268-271.

25. Пінчук Д. М. Інноваційні підходи до формування національно-патріотичної свідомості в системі нової української школи II // Збірник наукових статей: «Національна безпека України в освітній сфері: виклики, цінності, досвід» / За заг. ред. С.В. Драновської. Суми, 2023 С. 88-93.
26. Подліняєва О.О. Основні принципи організації безпечного інформаційно-освітнього середовища. Вища освіта в Україні у контексті інтеграції до європейського освітнього простору. 2023-2024, №2. Т.1(92). С.137-145.
27. Сапич В. І. Розвиток земельних відносин як складова забезпечення продовольчої безпеки України в умовах воєнного стану// Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції «Національна безпека України в освітній сфері: виклики, цінності, досвід». Суми : Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, 2023.
28. Серих Л. В. Мистецтво в контексті протидії агресії. Протидія геноциду українського народу : матер. Міжнародної науково-практичної конференції. (12 вересня 2023 року). Україна, Офіс підтримки вченого. Київ, 2023. С. 93-97.
29. Серих Л. В. Розвиток безпечного здорового освітнього середовища засобами мистецтва. Безпека і здоров'я учасників освітнього процесу в умовах сьогодення: Зб. матер. VI Всеукр. наук.-практ. онлайн конф. (м. Суми, 16 листопада 2023 року). Суми : КЗ СОІППО, 2023. С. 65-71.
30. Серих Л. В. Сучасні виклики, завдання та перспективи в освітній сфері закладів загальної середньої та позашкільної освіти в естетичному вихованні підлітків. Стратегічні орієнтири освіти та реабілітації в умовах воєнного стану та повоєнного часу : проблеми, рішення, перспективи : Зб. матер. Міжнародної науково-практичної конференції. (м. Хортиця, 26-27 жовтня 2023 року). м. Хортиця, 2023. С. 98-103.
31. Ситник Л., Подліняєва О., Логвиненко Ю., Мазуренко В. «Інформаційна та мовно-комунікативна компетентність фахівця. Навчальний посібник. Суми : НВВ КЗ СОІППО, 2023. 184 с.
32. Сударева Г. Ф. Теоретичні засади створення безпечного освітнього середовища в умовах сучасних реалій: зб. наук. ст. VI Всеукр. наук.-практ. онл.-конф., / за заг. ред. В.М. Успенської. Суми : ФОП. Цьома С.П., 2023. С. 83-91.
33. Тихенко Л.В. Новації позашкільної освіти в умовах воєнного стану / зб. метод. матеріалів з позашкільної освіти. К. : НЕНЦ, 2023. 144 с. С. 97-102.
34. Троїцька М. Є. Принципи роботи груп самопомогі. Соціально-психологічні аспекти розвитку особистісно-професійної компетентності педагога в умовах інноваційних змін: матеріали V Всеукраїнського науково-практичного форуму «Соціально-психологічні аспекти розвитку особистісно-професійної компетентності педагога в умовах інноваційних змін» (13–19 листопада 2023 року, м. Суми) / за заг. ред. А. В. Вознюк, О. Ю. Василеги. Суми: НВВ КЗ СОІППО. 2023. С. 188-190.
35. Удовиченко І. В. Модельовання підручника як сучасного засобу навчального призначення НУШ. Проблеми сучасного підручника: навчально-методичне забезпечення освітнього процесу в умовах воєнного часу та повоєнного відновлення: зб. тез доповідей / [ред. кол.; голов. ред. О.М.Топузов]. [Ел. видання]. Київ : Педагогічна думка, 2023. С. 305-312.
36. Успенська В. М. Розвиток професійних компетентностей учителів закладів загальної середньої освіти з проблем безпеки та здоров'я. Безпека і здоров'я учасників освітнього процесу в умовах сьогодення : збірник наукових статей VI

Всеукр. науково-практ. онлайн-конф., м. Суми, 16 листопада 2023 р. / за заг. ред. В.М. Успенської. Суми: ФОП Цьома С.П., 2023. С. 348-358.

37. Шкурдода Л. О. Безпека життєдіяльності особистості в сучасному соціумі. Безпека і здоров'я учасників освітнього процесу в умовах сьогодення: збірник наукових статей VI Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції, м. Суми, 16 листопада 2023 р. / за заг. ред. В. М. Успенської. Суми : ФОП Цьома С.П., 2023. С. 362-366.

38. Шкурдода Л. О. Евристичний розвиток технологій віртуальної реальності. The 3rd International scientific and practical conference "Global science: prospects and innovations" (November 2-4, 2023) Cognum Publishing House, Liverpool, United Kingdom. 2023. С.703-708.

– підготовлено до друку посібник: Безпечне освітнє середовище: умови, засоби та шляхи створення: посібник /Автори: Г. Л. Єфремова, О. М. Ключко, О. О. Ключко. Суми : НВВ КЗ СОШПО.

– опубліковано збірники наукових праць:

1. Безпека і здоров'я учасників освітнього процесу в умовах сьогодення: збірник наукових статей VI Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції (м. Суми, 16 листопада 2023). Суми : ФОП Цьома С. П., 2023. 394 с.

2. Особистісно-професійна компетентність педагога: теорія і практика : збірник наукових статей. Суми : НІКО, 2023. 207 с.

3. Соціально-психологічні аспекти розвитку особистісно-професійної компетентності педагога в умовах інноваційних змін: матеріали V Всеукраїнського науково-практичного форуму «Соціально-психологічні аспекти розвитку особистісно-професійної компетентності педагога в умовах інноваційних змін» (13–19 листопада 2023 року, м. Суми) / за заг. ред. А. В. Вознюк, О. Ю. Василеги. Суми : НВВ КЗ СОШПО. 2023. 200 с.

– узято участь і проведено Міжнародні, Всеукраїнські науково-практичні конференції, круглі столи, вебіари, семінари щодо сучасних інноваційних технологій створення безпечного освітнього середовища закладу освіти у системі післядипломної педагогічної освіти (18 заходів):

регіональний круглий стіл: «Код творчості Лесі Українки: рік 2023 (13 вересня 2023); Усеукраїнський круглий стіл «Виховний потенціал української освіти та науки: духовна єдність поколінь від традицій до інновацій» (27 вересня 2023); «Психолого-педагогічний супровід професійного розвитку педагогічних працівників у системі неперервної освіти» (10-12 жовтня 2023);

III Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Шляхи удосконалення професійних компетентностей фахівців в умовах сьогодення» (12-13 жовтня 2023); IV Міжнародна науково-практична конференція «Психологічні умови благополуччя персоналу організацій» (19-21 жовтня 2023); II Всеукраїнська науково-практична конференція «Нова українська школа: від теорії до практики» (26 жовтня 2023); вебінар «Збереження психологічного здоров'я суб'єктів освітнього процесу в умовах змін та надзвичайних ситуацій» (10 листопада 2023); V Всеукраїнський науково-практичний форум «Соціально-психологічні аспекти розвитку особистісно-професійної компетентності педагога в умовах інноваційних змін» (13-19 листопада 2023); Міжнародна науково-практична конференція «Європейський вектор розвитку вищої освіти України» (14 листопада 2023); VI Усеукраїнська науково-практична онлайн-конференція «Безпека і здоров'я учасників освітнього процесу в умовах

сьогодення» (16 листопада 2023); Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Електронні інформаційні ресурси: створення, використання, доступ – 2023» (20-21 листопада 2023); вебінар «Психологічна підтримка вчительства та учнівства в умовах війни та повоєнного відновлення» (21 листопада 2023); IV Всеукраїнський конгрес з організаційної та економічної психології «Організаційна та економічна психологія в умовах війни: основні завдання та напрямки діяльності» (23-24 листопада 2023); VII Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки та спорту Збройних Сил України, правоохоронних органів, рятувальних та інших спеціальних служб на шляху євроатлантичної інтеграції України» (24 листопада 2023); III Міжнародна науково-практична конференція «Наука: розвиток та чинники її впливу» (Нідерланди, Амстердам, 05-08 грудня 2023 р.); II Усеукраїнська науково-практична онлайн-конференція «Національна безпека України в освітній сфері: виклики, цінності, досвід» (5 грудня 2023); IX Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Психолого-педагогічні аспекти навчання дорослих у системі неперервної освіти (14 грудня 2023); V Міжнародна науково-практична конференція «Освіта для XXI століття: виклики, проблеми, перспективи» (26 грудня 2023).

– досліджено рівень досягнення результатів науково-дослідної роботи, а саме проведено опитування серед слухачів курсів підвищення кваліфікації (педагогів та керівників закладів освіти), визначено актуальність зазначеної проблеми щодо необхідності реалізації та впровадження інноваційних технологій створення безпечного освітнього середовища в умовах сучасного закладу освіти. Зазначимо, що заходи проведені в межах експериментальної діяльності дали позитивні результати: педагоги відкриті до навчання, частіше обирають курси, що підвищують їх професійну компетентність та сприяють використанню сучасних інноваційних технологій створення безпечного освітнього середовища в закладах освіти.

Результати проведення I (організаційно-підготовчого) етапу Проекту були заслухані та обговорені на засіданнях кафедр інституту.

На II (концептуально-діагностичний) етап (січень 2024 року – грудень 2024 року) заплановано:

1. Розробити діагностичний інструментарій щодо визначення основних запитів закладів освіти щодо створення та забезпечення успішного функціонування безпечної школи у воєнний/повоєнний час.

2. Провести дослідження та виокремити основні проблеми й запити закладів освіти щодо створення та забезпечення успішного функціонування безпечної школи у воєнний/повоєнний час.

3. Розробити модель створення та забезпечення успішного функціонування безпечної школи у воєнний/повоєнний час у системі післядипломної педагогічної освіти (складові безпечної школи, напрями роботи в системі післядипломної освіти, організаційні форми, методи навчання).

4. Розробити науково-методичний інструментарій для реалізації виокремлених напрямів роботи у системі післядипломної педагогічної освіти щодо створення та забезпечення успішного функціонування безпечної школи у воєнний/повоєнний час.

5. Підібрати та розробити сучасні організаційні форми та методи навчання у системі післядипломної педагогічної освіти щодо створення та забезпечення успішного функціонування безпечної школи у воєнний/повоєнний час.

6. Організувати організаційно-методичну, психолого-педагогічну та домедичну допомоги учасникам освітнього процесу шляхом проведення різного рівня науково-методичних заходів (тренінгів, семінарів, консультацій тощо).

7. Підвести підсумки концептуально-діагностичного етапу реалізації наукової теми Інституту.

Науковий керівник

ректор КЗ СОІППО,
доктор історичних наук, професор

Юрій НІКІТІН

Координатор дослідження

проректор з наукової роботи КЗ СОІППО,
кандидат педагогічних наук, доцент

Сергій ГРИЦАЙ

Науковий консультант

завідувач кафедри психології КЗ СОІППО,
доктор психологічних наук, професор

Алла ВОЗНЮК

(підписи наявні в оригіналі)